

Тези

Л. Гайда

Музейна педагогіка України: пошук оптимальної моделі

Питання реалізації можливостей музейної педагогіки у діяльності музеїв та навчальних закладів розглядаються багатьма учасниками цих процесів. Як свідчить аналіз спеціальної літератури та електронні ресурси, вивчення форм співробітництва у сфері музейної педагогіки здійснюють науковці, представники музеїв та педагоги. В Україні співпраця музеїв і школи стала активно розвиватися в останні десятиліття. Деякі аспекти розвитку музейної педагогіки розробляли Т. Белофасова, П. Бурдейний, Л. Гайда, Н. Ганусенко, О. Караманов, М. Костриця, І. Ласкій, П. Луньов, І. Медведєва, В. Обозний, Ю. Омельченко, Ю. Павленко, І. Пантелейчук, Є. Пасічник, І. Прус, І. Самсаква, В. Снагощенко, М. Струнка, О. Топилко, Я. Треф'як, М. Трошина. Завдяки можливостям електронних ресурсів стали доступними сучасні досягнення музейної педагогіки країн СНД, а переклад у 2005 р. українською мовою посібника «Загальна музеологія» Ф. Вайдахера ознайомив широкі кола фахівців з основними поняттями наукової теорії в європейському контексті.

Тема діяльності музейно-педагогічних центрів України не досліджувалась у сучасному музеєзнавстві, її актуальність обумовлена недостатньою кількістю науково-організаційних установ та об'єднань, які б займались розробкою та реалізацією теоретичних основ та спеціальних музейно-освітніх програм для дітей.

Мета дослідження: проаналізувати інтелектуально-організаційний потенціал музейної педагогіки в Україні; сучасні форми діяльності наукових та освітніх установ Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури і туризму України; державних і громадських музеїв. Автор використовує поняття «музейно-педагогічний центр» як першу спробу охарактеризувати розмаїту картину музейно-педагогічної діяльності державних установ, громадських організацій, фондів, періодичних

та фахових видань, для яких вказаний напрямок не є основним.

У Міністерстві культури і туризму України поки що не створено окремих державних комітетів з музейної справи. Спеціалізовані науково-дослідні установи у галузі українського музеєзнавства відсутні, розробкою музейно-освітніх програм частково займаються відповідні кафедри вищих навчальних закладів, наприклад: кафедра музейної справи, охорони пам'яток історії та культури Київського національного університету культури і мистецтв (завідувач — професор С. Ольговський); кафедра археології та музеєзнавства Київського національного університету ім. Т. Шевченка (завідувач — професор Р. Терпиловський). У Львівському національному університеті ім. І. Франка вивчаються курси «Музеологія» та «Основи музейної педагогіки», особливо актуальними теоретичними напрацюваннями вважаємо творчі здобутки доцента О. Караманова. Спільно з університетом Заслуженим вчителем України І. Ласкій на базі загальноосвітньої школи № 50 м. Львова ім. А. Макаренка здійснюється проект з впровадження сучасних форм і методів музейної педагогіки в навчально-виховний процес.

Вивчення специфіки співпраці представників наукових кіл, музеєзнавців і педагогів різних напрямків, актуальність ідей музейної педагогіки в освітньому просторі дедалі більше привертають увагу кафедр педагогіки, методики позакласної та позашкільної роботи педагогічних університетів, але дослідження науковців у вказаній галузі є фрагментарними, а педагогічній спільноті України вкрай потрібна кафедра (науково-дослідна лабораторія) музейної педагогіки. Значну роль у системі підвищення професійного рівня педагогів відіграють інститути післядипломної педагогічної освіти України. Так, у Кіровограді розроблена система науково-методичного забезпечення діяльнос-

ті музеїв при навчальних закладах у співпраці з державними музеями регіону, організована і проведена науково-методична конференція «Український музей при навчальному закладі: історія та сучасність» та видано навчально-методичний посібник «Музей у навчальному закладі».

Значну роль у розвитку музейної педагогіки відіграють державні музеї, яких в Україні більше 500, а також близько 6 тисяч громадських (відомчих). Як науково-організаційний центр для музейних педагогів позиціонує себе Педагогічний музей України Академії педагогічних наук України, де здійснено перші кроки щодо створення Асоціації керівників музеїв при навчальних закладах України. Науково-методичним центром з питань подальшого розвитку музеєзнавства України став Дніпропетровський історичний музей ім. Д. І. Яворницького. Серед найбільш результативних заходів — проведення двох Всеукраїнських музейних фестивалів (2005, 2008). Під час роботи Другого музейного фестивалю «Музеї у сучасному поліетнічному світі» (16–22 вересня 2008 р.) відбувся круглий стіл «Музей і діти: дитячі програми, дитячий музей, дитячий музейний центр». Особливої уваги заслуговують музеї при навчальних за-

кладах, які знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, на 2007 р. їх налічувалось 3887.

Нами представлено короткий опис досвіду роботи установ різних типів та відомчої підпорядкованості, які у своїй діяльності використовують елементи музейної педагогіки, на основі чого створено модель. Це перша спроба узагальнити і представити у системному викладі усі складові процесу використання сучасних форм і методів музейної педагогіки України у навчанні та вихованні дітей і студентської молоді.

На її основі можна зробити наступні висновки. Відсутність музеєзнавчих науково-координаційних і методичних установ в Україні негативно позначається на створенні і реалізації музейно-педагогічних програм. Основні інноваційні форми музейної педагогіки представлені музеями та педагогами на регіональному рівні. Використання потенціалу музейної педагогіки цікавить на сьогодні значну кількість науковців, педагогів, працівників музеїв та представників громадських об'єднань, що свідчить про актуальність проблеми і вимагає організаційного вирішення на державному рівні.

Thank you for evaluating AnyBizSoft PDF Splitter.

A watermark is added at the end of each output PDF file.

To remove the watermark, you need to purchase the software from

<http://www.anypdftools.com/buy/buy-pdf-splitter.html>